

KS. JAKUB MAKARA

Archiwa, Biblioteki
i Muzea Kościelne. Tom 6.

ARCHIWUM PARAFIALNE W JAROSŁAWIU

Archiwum parafialne w Jarosławiu posiada obecnie 50 tomów akt oprawionych w płótno i tekturę oraz akta najnowsze od r. 1923, które nie są uporządkowane.

Przed wybuchem drugiej wojny światowej leżały te akta w poczekalni kancelarii parafialnej nieuporządkowane. W r. 1938 zwróciłem się do ówczesnego proboszcza ks. kan. Władysława Opalińskiego z prośbą o pozwolenie zabrania akt do siebie, celem uporządkowania. Przez szereg dni nosiłem je osobiście do swojego mieszkania. W rezultacie ujrzałem przed sobą wielki stos papierów będących w zupełnym nieładzie. Trzeba było zdecydować się na wybór sposobu doprowadzenia tej masy papieru do porządku. Jako najbardziej odpowiednia wydała mi się metoda chronologiczna stosowana przy porządkowaniu akt luźnych¹. Ułożyłem je więc według lat, następnie w obrębie miesięcy i dni. Całość podzieliłem na 50 tomów, łącząc niekiedy akta z kilku lat w jednym tomie. Po sfoliowaniu zawartości każdego z tomów i zaopatrzeniu akt w pieczętkę z napisem: „Archiwum Parafii Jarosławskiej“, sporządziłem szczegółowe ich spisy, które następnie poumieszczałem na początku każdego tomu. Po dokonaniu tego oddałem akta do opracowania biegłemu intrologatorowi.

W czasie okupacji hitlerowskiej wszystkie oprawione w ten sposób tomy znajdowały się w moim prywatnym mieszkaniu, o czym Niemcy nie wiedzieli, gdy zajmowali plebanię w Jarosławiu. Gdyby nie ta okoliczność, akta z pewnością uległyby spaleniowi przez żołnierzy niemieckich lub zostałyby wywiezione do Niemiec. Na szczęście ocalały.

Pochodzą one przeważnie z czasów zaboru austriackiego. Są wszakże wśród nich kopie dokumentów dawniejszych. Trzeba bowiem zaznaczyć,

¹ Przyjęcie tej metody doprowadziło, niestety, do pomieszania akt trzech różnych zespołów kościelnych, znajdujących się aktualnie w Jarosławiu: szczytkowego kapitulnego, szczupłego dekanalnego i największego z nich — parafialnego (Uw. Red.).

że akta dawne zebrane zostały w latach 1928 i 1933 do Archiwum Diecezjalnego w Przemyślu. Toteż, zanim przystąpię do scharakteryzowania obecnego zasobu Archiwum Parafialnego w Jarosławiu, podam w pierw krótką wiadomość, co zostało zabrane do Przemyśla.

Zgodnie z pismem z dnia 1 X 1928 (L. 119), potwierdzającym odbiór akt, oddano wówczas z Jarosławia do Archiwum Diecezji Przemyskiej 6 dokumentów pergaminowych: 1) z r. 1523, wystawiony przez konsystorz przemyski a odnoszący się do erekcji kolegiaty jarosławskiej, 2) z r. 1533, wystawiony przez tenże konsystorz i dotyczący erekcji altarii św. Stanisława, 3) z r. 1598, wydany z kancelarii biskupa Wawrzyńca Goślickiego w sprawie połączenia trzech bractw, 4) z r. 1610, wystawiony przez biskupa Stanisława Siecińskiego, w którym jest mowa o prawach bractw, 5) z r. 1720, papieża Klemensa XI, dotyczący bulli odpustowej i 6) z r. 1827, papieża Leona XII, o nadaniu odpustu dla kościoła w Wiązownicy.

Poza tym odesłano akta kapituły, zaczynające się w r. 1660 i 1685, 4 inwentarze z lat 1686—1769, wizytacje kolegiaty z lat 1638, 1721 i 1743, kopiarze dokumentów od połowy XVII do końca XVIII wieku, rękopis pracy ks. Franciszka Siarczyńskiego: *Specyfikacja realności i praw* (r. 1803) z doszytymi aktami starszymi oraz wizytację gen. dóbr wsi kapitulnej Laszki z lat 1744 i 1751.

Przekazano też 32 księgi zawierające metryki chrztów z lat 1736—1743 i 1750—1776, ślubów z lat 1679—1696 i 1770—1780 oraz zgonów z lat 1737—1770.

Według pisma potwierdzającego z dnia 5 XII 1928 (L. 189) odesłano 15 ksiąg zawierających metryki chrztów z lat 1634—1681, 1696—1719 i 1725—1736, metryki ślubów z lat 1717—1724 oraz metryki zgonów z lat 1684—1735 i 1770—1776. Nadto przekazano wtedy akta luźne od XV do początku XIX w. zgrupowane w 18 fascykułach, opisanych ogólnie w inwentarzu z początku XIX w.

Według zaś pisma z dnia 19 XII 1928 (L. 200) odesłano do Przemyśla: 7 ksiąg metrykalnych zawierających akta chrztów od 1620—1633, 1681—1696, 1719—1725 i akta ślubów od 1616—1631, 1710—1716. Nadto: protokoły cyrkularne z lat 1830—1868 oraz druki: kurendy z lat 1841—1849 i ustawy galicyjskie z lat 1788—1800. Oprócz tego: *Instructio de arte poëtica*, rękopis z XVIII wieku i druki: Ustawy galicyjskie z r. 1787, Ustawy cywilne Galicji Zachodniej wydane w Wiedniu w r. 1787 i Skorowidz do nich wydany we Lwowie w r. 1800.

Wreszcie, jak to stwierdza pismo z dnia 15 V 1933 (L. 49/33), odesłano 4 księgi metrykalne dotyczące ślubów z lat 1632—1679 i 1697—1710.

Prócz tego szereg sygnatur Archiwum Diecezji Przemyskiej obejmuje akta jarosławskie jak:

- 1) Sygn. 167 — Wizytacja dekanatu jarosławskiego z r. 1744,
- 2) „ 168 — Status Ecclesiae Collegiatae Jaroslaviensis z r. 1743,
- 3) „ 182 — Wizytacja dekanatu jarosławskiego z r. 1755,
- 4) „ 183 — Status Ecclesiae Collegiatae z r. 1755,
- 5) „ 842 — Acta Ven. Capituli Ecclae Colleg. Jarosl. ab a. 1738,
- 6) „ 865—872 — Osiem ksiąg aktów parafii jarosławskiej.

Nadto wśród dokumentów biskupstwa i konsystorza przemyskiego można znaleźć szereg wiadomości o parafii jarosławskiej, zwłaszcza, że w latach 1523—1800 miała ona charakter kolegiackiej.

Akta więc obecnego Archiwum Parafialnego w Jarosławiu są uzupełnieniem materiałów źródłowych związanych z tym miastem, które się znajdują w Przemyślu. Dzięki umieszczonym na początku każdego tomu opisom akt łatwo można odszukać potrzebny dokument, jak to widać z następujących przykładów:

Tom I.

- 1) 1607 7 IV. Jarosław, Zamek. Kopia widymowana dn. 6 IV 1829 w Przemyślu. Oblata z dn. 1 V 1661.
Anna ks. Ostrogska aprobeuje prawa ks. wikariuszy jarosławskich do mesznego. Dok. po pol. i po łac., str. 1—4.
- 17) 1677 13 VI. Jarosław. Kopia z r. 1827.
Testament ks. Gabriela Zajączkowskiego.
Dok. po łac. i po pol., str. 65—76.

Tom VII.

- 46) 1818 24 XI. Wiedeń. Odpis.
Nuncjusz Paweł Leardi powiadamia biskupa przemyskiego Gołaszewskiego o zniesieniu diecezji tarnowskiej i utworzeniu tynieckiej.
Dok. po łac., str. 235—236.

W myśl przyjętej przeze mnie zasady podziału chronologicznego poszczególne tomy archiwum obejmują następujące akta:

Tom I	(90 pozycji na 468 stronach) — kopie akt z lat 1604—1790.
Tom II	(66 poz. na 310 str.) — akta z lat 1791—1802.
Tom III	(65 poz. na 338 str.) — „ z lat 1803—1806.
Tom IV	(58 poz. na 300 str.) — „ z lat 1807—1809.
Tom V	(93 poz. na 340 str.) — „ z lat 1810—1812.
Tom VI	(93 poz. na 328 str.) — „ z lat 1813—1816.
Tom VII	(98 poz. na 452 str.) — „ z lat 1817—1819.
Tom VIII	(46 poz. na 344 str.) — „ z r. 1820.
Tom IX	(97 poz. na 350 str.) — „ z lat 1821—1823.

Tom X	(89 poz. na 342 str.)	— akta z lat 1824—1826.
Tom XI	(101 poz. na 390 str.)	— „ z lat 1827—1830.
Tom XII	(13 poz. na 128 str.)	— „ z lat 1819—1831.
Tom XIII	(119 poz. na 462 str.)	— „ z lat 1831—1832.
Tom XIV	(20 poz. na 442 str.)	— „ z lat 1831—1850.
Tom XV	(1 poz. o 82 str.)	— „ z lat 1832—1841.
Tom XVI	(135 poz. na 432 str.)	— „ z lat 1833—1834.
Tom XVII	(190 poz. na 506 str.)	— „ z lat 1835—1836.
Tom XVIII	(145 poz. na 444 str.)	— „ z lat 1837—1838.
Tom XIX	(94 poz. na 316 str.)	— „ z r. 1839.
Tom XX	(163 poz. na 482 str.)	— „ z lat 1840—1841.
Tom XXI	(1 poz. na 73 str.)	— „ z lat 1842—1857.
Tom XXII	(12 poz. na 58 str.)	— „ z lat 1840—1842, 1849— 1850, 1851—1853.
Tom XXIII	(108 poz. na 368 str.)	— „ z r. 1842.
Tom XXIV	(150 poz. na 686 str.)	— „ z lat 1843—1844.
Tom XXV	(90 poz. na 368 str.)	— „ z lat 1845—1846.
Tom XXVI	(84 poz. na 460 str.)	— „ z lat 1847—1848.
Tom XXVII	(167 poz. na 650 str.)	— „ z lat 1849—1851.
Tom XXVIII	(11 poz. na 138 str.)	— „ z lat 1851—1861.
Tom XXIX	(106 poz. na 372 str.)	— „ z r. 1852.
Tom XXX	(104 poz. na 556 str.)	— „ z r. 1853.
Tom XXXI	(198 poz. na 788 str.)	— „ z lat 1854—1855.
Tom XXXII	(119 poz. na 572 str.)	— „ z r. 1856.
Tom XXXIII	(175 poz. na 730 str.)	— „ z r. 1857.
Tom XXXIV	(103 poz. na 344 str.)	— „ z r. 1858.
Tom XXXV	(127 poz. na 564 str.)	— „ z r. 1859.
Tom XXXVI	(102 poz. na 516 str.)	— „ z r. 1860.
Tom XXXVII	(Cz. 1—45 poz. Cz. 2—51 poz.)	Całość na 316 str. — akta z lat 1861—1907.
Tom XXXVIII	(36 poz. na 576 str.)	— „ z różnych lat.
Tom XXXIX	(106 poz. na 518 str.)	— „ z r. 1861.
Tom XL	(180 poz. na 836 str.)	— „ z lat 1862—1863.
Tom XLI	(155 poz. na 634 str.)	— „ z lat 1864—1866.
Tom XLII	(199 poz. na 662 str.)	— „ z lat 1867—1869.
Tom XLIII	(188 poz. na 724 str.)	— „ z lat 1870—1875.
Tom XLIV	(173 poz. na 554 str.)	— „ z lat 1876—1880.
Tom XLV	(149 poz. na 678 str.)	— „ z lat 1881—1885.
Tom XLVI •	(189 poz. na 710 str.)	— „ z lat 1886—1891.
Tom XLVII	(136 poz. na 708 str.)	— „ z lat 1892—1896.
Tom XLVIII	(108 poz. na 644 str.)	— „ z lat 1897—1900.

Tom XLIX (79 poz. na 282 str.) — akta z lat 1901—1907.

Tom L zawiera niekompletny zbiór roczników Kroniki Diecezji Przemyskiej z lat 1901—1907.

Jak wynika z powyższego ustawienia, główny zrąb uporządkowanej części Archiwum Parafialnego w Jarosławiu stanowią akta z pierwszej połowy XIX w. Na lata 1803—1860/61 przypada 34 tomy o łącznej objętości 13.398 str. Czasów wcześniejszych dotyczą tylko dwa tomy obejmujące razem 778 str. Resztę z pominięciem tomu ostatniego, który nie zawiera archiwaliów, wypełniają akta od 1860 do r. 1907. Obejmują one trzynaście tomów o łącznej objętości 7.842 stron.

Pod względem rzeczowym w archiwum najwięcej jest akt odnoszących się do spraw majątkowych i finansowo-gospodarczych parafii. Wykazy dochodów i rozchodów kościoła parafialnego za lata 1819—1907 znajdują się w tomach: XII, XIII, XV, XX, XXI, XXIV, XXVI, XXVII i XXXVII.

Akta odnoszące się do spraw dziesięcin, pańszczyzny i powinności poddanych wzgl. odszkodowań z tytułu ich zniesienia zawarte są w tomach: IV, VIII, XI, XVI, XIX, XXV, XXVI, XXVII, XXIX, XXX, XXXI, XXXII, XXXIV, XXXIX i XL.

Sprawa akcyzy na wino pozostawiła dość liczne ślady w aktach. Kopię przywileju, mocą którego kupcy sprowadzający wino do Jarosławia obowiązani byli przekazywać zakrystii parafialnej pewnej jego ilości, jak też akta późniejsze z lat 1678—1743 związane ze sprawą akcyzy zawiera tom I. Spory proboszczów mające z nią związek trwały długo, co znalazło odbicie w aktach tomów V, VII, VIII, IX, XVIII, XIX, XX, XXXI, XXXV, XXXVI, XXXIX i XL. Nie brak też w aktach materiałów odnoszących się do zagadnienia czynszów z kamienic i posiadłości wiejskich oraz innych świadczeń na rzecz kościoła — tomy: VII, VIII, X, XI, XIII, XVIII, XX, XXIII, XXIV i XXX.

Kwestie beneficjalne i majątkowe probostwa i wiążące się z nimi procesy oraz spory, jak również sprawy darowizn, poruszają akta znajdujące się w tomach: IV, VI, IX, XIII, XVII, XXIII, XXIV, XXIX, XXXVI i XXXIX. Do tej grupy zaliczymy też akta dotyczące sprawy zajęcia gruntów kościelnych przez władze rządowe w związku z budową kolei żelaznej i dworca Gergońce (t. XXXV, XLV).

Do spraw gospodarki w folwarkach probostwa: robocizny, wysiewu, zbioru i wymłotu zboża, dochodów gruntowych w ogóle, budynków gospodarczych odnoszą się akta objęte tomami: XVII, XIX, XX, XXIII, XXV, XXVI, XXVII, XXXIII, XLIV i XLVII.

O czynszach i podatkach na rzecz państwa ze strony probostwa i innych ciężarach nakładanych na parafię przez rząd austriacki (zabór srebra, pobór rekruta we wsiach należących do probostwa, dostawy dla

wojska, wydatki na utrzymanie wojska, subskrypcja pożyczki państwowej, daniny na budowę dróg, dzierżawa gruntów na ćwiczenia wojskowe) mówią akta zamieszczone w tomach: II, IV, V, VI, VII, IX, XI, XVI, XX, XXVII, XXX, XXXI, XXXIII i XLVII.

O innych zobowiązaniach kościoła z tytułu otrzymanych darowizn mówią m. in. wykazy mszy fundacyjnych (t. XXII, XXVI, XXX i XLI).

Ogólne informacje o życiu parafii zawierają protokoły czynności proboszcza jarosławskiego z lat 1831—1906 (t. XIV, XXVIII, XXXVII), protokoły wizytacji dziekańskich z lat 1852, 1853, 1856, 1857 i 1860 (t. XXX, XXXI, XXXIII, XXXIV, XXXVI), dzienniki czynności dziekana (t. XXXIII, XLVII) i sprawozdania ze stanu parafii (t. XLII).

Spisy ludności przynależnej do parafii jarosławskiej względnie wykazy imienne właścicieli domów i gruntów objętych jej granicami mieszczą się w tomach: XX, XXVII, XXXI i XXXV. Tomy: XXXIX, XL, XLIV, XLV, XLVI i XLVII zawiera materiał do sprawy odłączenia kościoła w Laszkach od parafii jarosławskiej.

Z osobami przydzielonymi do pomocy proboszczowi w administrowaniu parafią (wikarzy, komitet parafialny) łączą się akta umieszczone w tomach: I, II, VII, X, XVII, XX, XXIII, XXIV, XXV, XXVII, XXXI, XLII, XLIII i XLV.

Spośród spraw należących do administracji parafialnej najliczniejsze są akta mówiące o budowie lub restauracji obiektów kościelnych. A więc do restauracji kościoła parafialnego odnoszą się akta zawarte w tomach XXIX i XL, gdzie jest między innymi mowa o pożarze kościoła w 1862 r. O naprawie dachu i murów kościoła oraz innych reparacjach przy kościele informują akta w tomach XXXV i XLIV.

Budowy wielkiego ołtarza i dwóch ołtarzy mniejszych w kościele parafialnym dotyczą akta w tomach XLIV, XLVI i XLVII; do sprawy dzwonów kościelnych odnoszą się akta w tomie XXXI; materiał do sprawy ogrodzenia cmentarza zawierają akta umieszczone w tomach XXXII i XXXIV; restauracji kolegiaty dotyczą akta w tomie I, natomiast kościoła w Laszkach w tomie XXXI. O budowie względnie restauracji kaplic na cmentarzu i w Wólce Pełkińskiej informują akta w tomach XIII, XXII i XLVI. Prócz tego cały szereg akt w tomach VII, XXIV, XXXVI, XLIII, XLV, XLVI i XLVIII przynosi wiadomości o podjętych lub zamierzonych budowach czy naprawach budynków mieszkalnych i gospodarczych miejscowego probostwa a także plebanii w Laszkach.

O wiele mniej materiału źródłowego dostarcza Archiwum do odtworzenia czynności duszpasterskich parafii. Nieliczne ich ślady spotykamy w tomach: XIX, XXXIV i XXXV. Pewne wiadomości odnoszące się do spraw narzeczęskich i małżeńskich, zwłaszcza małżeństw miesza-

nych, można znaleźć w tomach XIX, XXXII, XXXIII, XXXIV, XXXV, XXXVI, XL i XLI. O poświęceniu kaplic w Wysocku, Wiązownicy i Tywonii informują akta w tomach: XIII, XXVII i XXXII. Zezwolenie konsystorza przemyskiego na odprawianie mszy św. w kaplicach w Wiązownicy i Wólce Pełkińskiej zawarte jest w tomie XL. Ponadto o nabożeństwach popołudniowych, odpustach w godzinę śmierci i postach, bractwie wstrzemięźliwości i misjach mowa jest w tomach XVII, XX, XXVII i XLV.

Cokolwiek więcej jest materiału do spraw zaliczanych dziś do opieki społecznej. Na plan pierwszy wysuwa się tu sprawa szpitala dla ubogich, do której odnoszą się akta w tomach: IX, XIX, XXIII, XXV, XXXI, XXXIII, XXXIV i XLIII. Problem budowy szpitala powszechnego w Jarosławiu poruszają akta zawarte w tomie XLVI. Z innych spraw tej kategorii mowa jest w aktach o pomocy na powodzian (t. XIX), opiece nad więźniami (t. XXXIX), dzieciach nieślubnych (t. XXXIII i XXXIV) i kobietach upadłych (t. XXXIX). O ujemnym wpływie komisji mundurowej na stan moralny parafii wspominają akta w tomach XXXIII, XXXIV, XXXIX i XL.

Nieco więcej materiału zawiera Archiwum do spraw szkolnych. Poruszają je w sposób ogólny akta zawarte w tomach XVIII, XXXII, XXXIV, XXXIX i XLIII. W tomie XXXI mamy wykaz dzieci zdolnych do pobierania nauki w szkole. Wiadomości o nominacji ks. Antoniego Żelaznego powiatowym i miejskim inspektorem szkół zawierają akta w tomie XXXIII. Kwestię wyboru świeckiego inspektora szkół porusza akt w tomie XXXV. O obowiązku zaprowadzenia ksiąg wizytacyjnych po szkołach mówi akt umieszczony w tomie XL, o wizytacji szkół przez ks. Żelaznego jest mowa w tomie XLI. Obfitych materiałów do spraw szkolnych dostarcza tom XLII. Mamy tu wiadomości o popisie dzieci szkolnych w Muninie, o otwarciu szkół ludowych na przedmieściu Dolno-leżajskim i w Szówsku, o założeniu szkoły realnej w Jarosławiu, o projekach ks. Oleksińskiego założenia tu szkoły głównej żeńskiej, o obowiązkach służbowych nauczycieli itp.

W pewnym stopniu uzupełnieniem materiału szkolnego jest sprawozdanie ze stanu bibliotek przy kościołach parafialnych dekanatu jarosławskiego, znajdujące się w tomie XXXIII. Ponadto sprawę zaginionych ksiąg biblioteki kościelnej jarosławskiej porusza akt w tomie XVII.

Archiwum Parafialne w Jarosławiu posiada również niedokładny odpis wizytacji generalnej miejscowej kolegiaty i kapituły z r. 1743. Księga oryginalna znajduje się w Archiwum Diecezjalnym w Przemyśle pod sygn. 168. Treść wizytacji oryginalnej jest następująca:

1. fol. 1—13 — Kościół kolegiacki.
2. fol. 13—19 — Prepozyt.
3. fol. 20—47 — Dobra kapituły Łązki.
4. fol. 47—52 — Kustodia.
5. fol. 52—57 — Scholasteria.
6. fol. 58—60 — Kantoria.
7. fol. 60—64 — Kanonik książęcy.
8. fol. 64—66 — Kanonik Rafałowski.
9. fol. 66—80 — Kanonia św. Zofii.
10. fol. 81—83 — Sumy służące kapitule.
11. fol. 83—88 — Wicekustodia.
12. fol. 89—103 — Kasa kościelna (carbona).
13. fol. 103—105 — Kaznodzieja kolegiaty.
14. fol. 105—122 — Kolegium ks. wikariuszów (uposażenie).
15. fol. 123—142 — Zapisy na rzecz ks. wikariuszów.
16. fol. 143—151 — Obowiązki ks. wikariuszów.
17. fol. 151—156 — Statuty kolegium wikarych.
18. fol. 157—158 — Dekret reformacyjny bpa Adama Nowodworskiego z dn. 12 XI 1628.
19. fol. 158—165 — Parafia Jarosław.
20. fol. 165—169 — Służba kościelna.
21. fol. 171—174 — Kantor szkolny.
22. fol. 175—178 — Muzycy.
23. fol. 179—182 — Dzwonnik.
24. fol. 182—191 — Szkoła.
25. fol. 192—211 — Kolegium mansjonarzy.
26. fol. 211—224 — Prawa czyli statuty mansjonarzy.
27. fol. 229—234 — Altaria św. Szczepana.
28. fol. 235—238 — Ołtarz M. B. Częstochowskiej.
29. fol. 239—241 — Ołtarz św. Krzyża.
30. fol. 242—248 — Bractwo Różańca św.
31. fol. 249—251 — Obowiązki promotora bractwa Różańca św.
32. fol. 252—256 — Sumy należące do bractwa Różańca św.
33. fol. 257 — Obowiązki skarbnika bractwa Różańca św.
34. fol. 258—270 — Bractwo św. Anny.
35. fol. 271 — Obowiązki promotora bractwa św. Anny.
36. fol. 272—277 — Sumy należące do bractwa św. Anny.
37. fol. 277 — Obowiązki skarbnika bractwa św. Anny.
38. fol. 278—281 — Bractwo św. Trójcy.
39. fol. 282—299 — Szpital św. Ducha.
40. fol. 300—301 — Obowiązki prepozytora szpitalnego.
41. fol. 302—303 — Powinności ubogich szpitalnych.
42. fol. 303—341 — Opis prepozytury kolegiaty jarosławskiej.
43. fol. 342—349 — Opis domu wikariuszów.
44. fol. 350—356 — Opis domu mansjonarzy.
45. fol. 357—367 — Opis szpitala i jego budynków.
46. fol. 367—380 — Dekret reformacyjny dla kapituły.
47. fol. 381—385 — Dekr. reform. dla prepozyta kolegiaty.
48. fol. 385—387 — Dekr. reform. dla scholastyka.

49. fol. 388 — Dekr. reform. dla kantora kolegiaty.
50. fol. 389 — Dekr. reform. dla kanonika ksiązęcego.
51. fol. 390—391 — Dekr. reform. dla mansjonarzy.
52. fol. 391—392 — Dekr. reform. dla kanonika Rafałowskiego.
53. fol. 393—395 — Dekr. reform. dla kanonika św. Zofii.
54. fol. 395—416 — Dekr. reform. dla ks. wikariuszów.
55. fol. 416—426 — Dekr. reform. dla wicekustosza.
56. fol. 426—436 — Dekr. reform. dla mansjonarzy.
57. fol. 438—439 — Dekr. reform. dla altarzysty M. B. Częstochowskiej.
58. fol. 441—442 — Dekr. reform. dla promotora bractwa Różańca św.
59. fol. 442—444 — Dekr. reform. dla skarbnika bractwa Różańca św.
60. fol. 445—447 — Dekr. reform. dla bractwa św. Anny.
61. fol. 448—450 — Dekr. reform. dla skarbnika bractwa św. Anny.
62. fol. 452—455 — Dekr. reform. dla szpitala św. Ducha.
63. fol. 456—458 — Punkty Magistratu jarosł. skierowane do wizytatora — bpa W. H. Sierakowskiego.
64. fol. 458—463 — Odpowiedź Biskupa na te punkty.

Oczywiście od r. 1743 wiele się zmieniło, jednak ślady ówczesnych urzędzeń pozostały nawet po skasowaniu kolegiaty w Jarosławiu. W r. 1800 proboszcz jarosławski jeszcze dochodził praw kościoła na podstawie dawnych przywilejów, co widoczne jest z aktów, które dotąd istnieją w Archiwum Parafialnym.

Z wizytacji kanonicznej z r. 1842 dowiadujemy się, że parafia jarosławska miała wtedy szeroki zasięg. Prócz miasta należały do niej wioski: Munina, Tuczempy, Szówsko, Pełkinie, Wólka Pełkińska, Pawłosiów, Ożańsko, Wierzba, Cieszacinek, Kidałowice, Szczytna, Surochów, Kruhel, Tywonia, Koniaczów, Makowisko. (Arch. Diec. Przem. Księga „Jarosław 1“ s. 91—122).

Archiwum Parafialne w Jarosławiu posiada ponadto odpis aktu erekcyjnego kolegiaty z r. 1523. Ze względu na częste pożary miasta ks. Stanisław Pasko, wikariusz kolegiaty w dniu 7 lutego 1605 r. podał ten akt do wpisu w aktą konsystorskie przemyskie. Oryginał dokumentu znajduje się w Archiwum Diecezjalnym w Przemyślu.

Jak widać z powyższego sprawozdania, materiały znajdujące się w Archiwum Parafialnym w Jarosławiu uzupełniają w pewnym stopniu i pod wieloma względami źródła zawarte w Archiwum Diecezji Przemyskiej, odnoszące się do dziejów Jarosławia.

Interesując się od dawna dziejami swojego regionu, w r. 1936 przystąpiłem do wydania pracy pod tyt.: *Dzieje parafii jarosławskiej*. Druk jej rozpocząłem w *Jarosławskich Wiadomościach Parafialnych*, lecz wybuch wojny uniemożliwił doprowadzenie dzieła do końca. Po wojnie rozpocząłem nową jego redakcję pod zmienionym tytułem: *Jarosław*

w ciągu dziejów. Doprowadziwszy rzecz całą do końca, kopie swej pracy, pozostającej dotąd w maszynopisie, przekazałem jedną do Archiwum Diecezji Przemyskiej a drugą proboszczowi jarosławskiemu.

S u m m a r i u m

DE ARCHIVO PAROECIALI IAROSLAVIENSI

Quae facta est relatio de Archivo Paroeciae Iaroslaviae, quod olim eiusdem urbis capituli collegialis fuit, de ipso archivo et de eius nunc condicione nuntium mittit.

Cuius archivi separata acta Iacobus Makara, sacerdos, ordinavit eaque in 50 compactos libros coegit. Quorum unicuique volumini actorum indicem praemisit. Haec Iaroslaviensia archivalia fere altero dimidio XVIII saeculi et XIX saeculo orta sunt, cum vetustiores codices a parrocho loci ann. 1928 et 1933 Dioecesano Archivo Premisliensi missi sunt. Haec relatio nuntiat, quae archivalia Premisliam tunc missa sint. Relationis auctor, ut doctrinae investigatores certiores faceret, singulis in voluminibus notat numerum insertarum rerum, paginarum et indicat annos ad quos acta referuntur.

Ex vetustioribus actis, quae adhuc Iaroslaviae manent haec sunt praestantissima: descripta erectio templi collegialis eiusdemque capituli anno 1523 et plena visitatio templi collegialis, capituli et minorum honore sacerdotum anno 1743 facta.

Qui ipsam paroeciam Iaroslaviae peculiari studio meditaretur ei Iaroslaviensis atque Dioecesani Premisliensis Archivi codicibus incumbendum est. Cuius relationis de archivo Auctor eiusmodi commentationem scripsit, quae usque privato manuscripto abditur.